

Vergaderjaar 1992-1993

23 179

Wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening en het Wetboek van Strafrecht in verband met hulpverlening aan weggelopen minderjarigen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

In de nota «Justitiële jeugdbescherming: met recht in beweging» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1990-1991, 21 980, nrs. 1-2) werd aangekondigd dat zou worden bezien hoe, met het oog op de onzekere positie van ouders van weggelopen minderjarigen, kan worden gewaarborgd dat sprake is van zorgvuldige hulpverlening en hoe voorkomen kan worden dat de ouders van een weggelopen minderjarige in onzekerheid verkeren. Zowel in het rapport Taak en Functie Raden voor de Kinderbescherming (Commissie Gijsbers) van mei 1990 als in het rapport Rechtzetten van de sub-commissie Kinderbescherming van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie Vliegenthart) van oktober 1990 (21 818, nr. 2) is dit bepleit. Ter uitvoering van dit voornemen is het onderhavige wetsvoorstel voorbereid. Het bevat een wijziging van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening dat de opnemingsprocedure van een jeugdige in een voorziening van jeugdhulpverlening in acute noodsituaties regelt alsmede een wijziging van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht dat strafbaar stelt het opzettelijk verbergen of onttrekken aan de nasporing van justitie of politie van een minderjarige die onttrokken is of zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gesteld gezag.

2. Commentaren¹

Een concept-wetsvoorstel is voorgelegd aan het College van advies voor de justitiële kindbescherming, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming, de Raad voor het Jeugdbeleid en het gestructureerd overleg GOJ/GOLO.

De Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming kan zich in het algemeen in de voorstellen vinden.

De Raad voor het Jeugdbeleid acht het een goede zaak dat het wetsvoorstel tegemoet komt aan de wens waarborgen te scheppen om te voorkomen dat ouders onnodig lang in onzekerheid verkeren over de verblijfplaats van hun weggelopen kind. De Raad pleit daarbij tevens voor een plaats waar ouders terecht kunnen voor hulp, die essentieel kan zijn

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

voor het herstel van de verhoudingen tussen het kind en zijn ouders.

Wij onderschrijven de wenselijkheid van hulp aan de ouders indien zij deze nodig hebben. Daartoe bieden de bestaande algemene hulpverleningsinstellingen mogelijkheden.

Daarnaast dwingt de Wet op de jeugdhulpverlening ertoe de ouders te betrekken bij de aan hun kind verleende hulp. Artikel 5 van het Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening (Stb. 1990, 503) schrijft voor dat een hulpverleningsplan in beginsel niet tot stand komt en niet gewijzigd wordt dan nadat daarover in ieder geval overleg is gepleegd met de ouders.

Artikel 29 van de Wet op de jeugdhulpverlening bepaalt dat bij een onderzoek door een plaatsende instantie voorafgaande aan plaatsing in een tehuis of pleeggezin, degene die de ouderlijke macht of de voogdij heeft, wordt betrokken. In de uitzonderingssituatie van acute nood waarvoor dit niet verplicht is, zal dit na verloop van twee weken moeten plaatsvinden.

Uit deze bepalingen vloeit voort dat de jeugdhulpverlener ook rekening moet houden met de belangen van de ouders en met hun ideeën over wat het belang van hun kind vraagt. Dit wordt nog eens onderstreept door het voorschrift in het onderhavige wetsvoorstel dat de instantie die verantwoordelijk is voor de opvang van een weggelopen kind, de ouder op de hoogte stelt.

Het herstel van de verhoudingen tussen ouders en hun weggelopen kind kan worden bevorderd door snel contact tussen de ouders en de plaatsende instantie.

Het College van advies voor de justitiële kindbescherming geeft de voorkeur aan andere oplossingen van de problematiek dan in het wetsvoorstel zijn opgenomen. Wij komen hierop elders in deze memorie terug.

De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak acht het verheugend dat gestreefd wordt naar een duidelijker informatieverstrekking door hulpverleners aan degenen die voor de betrokken minderjarige verantwoordelijk zijn.

De door de verschillende instanties gestelde vragen en de door hen gemaakte kritische opmerkingen worden bij het betreffende onderdeel van het wetsvoorstel in de memorie van toelichting besproken.

In alle commentaren is veel aandacht besteed aan artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht. Ook in het rapport van de Commissie Vliegenthart worden deze bepaling en haar toepassing uitgebreid besproken. Bepleit wordt ofwel de werking van deze bepaling sterk uit te breiden ofwel te beperken of zelfs af te schaffen.

Wij zijn de mening toegedaan dat artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht gehandhaafd moet blijven en dat zijn werking moet worden aangescherpt. Daartoe wordt een aanvulling van artikel 280 voorgesteld. In paragraaf 5 van de memorie van toelichting wordt dit standpunt toegelicht en wordt aangegeven waarom onder meer de voorstellen van de Commissie Vliegenthart, waar deze een verdere uitbreiding van artikel 280 behelzen, niet zijn gevolgd.

Wij willen onderstrepen dat het belang van de strafuitsluitingsgronden van het tweede en derde lid van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht voor de zorgvuldigheid van de hulpverlening aan weggelopen minderjarigen onzes inziens thans wellicht minder groot is dan de aandacht die deze bepaling in de discussies over dit onderwerp krijgt, zou kunnen suggereren. De hulpverlening aan weggelopen minderjarigen geschiedt meer en meer door instellingen van jeugdhulpverlening die door de overheid worden bekostigd. Toen het tweede en derde lid van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht in de wet werden

opgenomen, was de situatie een geheel andere. Van «erkende» hulpverleningsinstellingen die zich bezig hielden met opvang van weggelopen minderjarigen was geen sprake. De noodzaak om minderjarigen die van huis wegliepen en elders onderdak zochten, te helpen deed zich evenwel meer en meer voor. Hulp werd geboden door particulieren, waaronder hulpverleners die ook wel als alternatieve hulpverleners werden aangeduid.

Er mag van uitgegaan worden dat de hedendaagse klachten van ouders over gebrek aan informatie en het buitengesloten worden door hulpverleners veelal betrekking hebben op de door vanwege de overheid gesubsidieerde instellingen van jeugdhulpverlening omdat het deze organisaties zijn die een groot aandeel hebben in de opvang van weggelopen minderjarigen.

De oplossing van de problemen zal dan ook eerder moeten worden gezocht in verbetering van de werkwijze van deze instellingen, zonedig via wettelijke bepalingen, dan in ingrijpende wijzigingen in de toepassing van het tweede en derde lid van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht. De laatstbedoelde bepalingen waren er immers op gericht aan de hulpverlening aan weggelopen minderjarigen het illegale karakter te ontnemen. Ditzelfde is later bereikt door invoering van de Wet op de jeugdhulpverlening waarin deze taak wordt toevertrouwd aan erkende instellingen overeenkomstig in de wet opgenomen kwaliteitsregels. Verbetering van de werkwijze van deze instellingen via het strafrecht ligt niet voor de hand. Juister is het om allereerst de Wet op de jeugdhulpverlening zelf aan kritisch onderzoek te onderwerpen en zonedig te verbeteren.

Voor zover in de commentaren andere regelingen worden bepleit dan in het onderhavige wetsvoorstel zijn opgenomen, heeft dit niet geleid tot wijziging van de tekst. Wij zijn er niet van overtuigd geraakt dat de in dat verband gedane voorstellen tot betere resultaten voor de minderjarige en zijn ouders zouden leiden.

3. Twee vormen van opvang van weggelopen minderjarigen

De huidige regels betreffende hulpverlening aan weggelopen minderjarigen kunnen worden onderscheiden naar de aard van de hulpverlening: door de overheid bekostigde vormen van opvang van minderjarigen en overige vormen van opvang.

De eerste categorie is geregeld in de Wet op de jeugdhulpverlening. Het spreekt vanzelf dat de hier bedoelde, van overheidswege gesubsidieerde hulpverlening aan weggelopen minderjarigen zorgvuldig dient te zijn tegenover de ouders. Indien wettelijke waarborgen hiervoor noodzakelijk zijn, behoren deze onderdeel te vormen van diezelfde Wet op de jeugdhulpverlening.

De tweede categorie, de overige vormen van opvang van weggelopen minderjarigen, betreft opvang door een familielid, een kennis van de minderjarige of een niet-gesubsidieerde instelling.

Zorgvuldigheidseisen betreffende al deze laatste vormen van hulpverlening aan weggelopen minderjarigen zijn te vinden in de strafuitsluitingsgronden van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht, die daarin zijn opgenomen om te voorkomen dat bonafide hulpverlening tot strafrechtelijke consequenties voor de hulpverlener leidt.

4. Door de overheid bekostigde vormen van opvang van minderjarigen als bedoeld in de Wet op de jeugdhulpverlening

4.1. De huidige regeling

Artikel 26, tweede lid, van de Wet op de jeugdhulpverlening maakt het mogelijk dat een voorziening van jeugdhulpverlening een weggelopen minderjarige opneemt zonder een indicatie als bedoeld in artikel 25 van deze wet. Dit betekent dat deze opvang kan plaatsvinden zonder dat het ingevolge artikel 29, tweede lid, voorgeschreven overleg met degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent heeft plaatsgevonden.

Een dergelijke opname die mogelijk is in acute noodsituaties en geschiedt voor ten hoogste veertien dagen, kan plaatsvinden door tussenkomst van een plaatsende instantie maar ook zonder deze tussenkomst. Vindt de opneming plaats zonder tussenkomst van een plaatsende instantie, dan dient ingevolge de huidige tekst van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening de uitvoerder van de voorziening die de minderjarige heeft opgevangen, hiervan, onder opgave van redenen, zo spoedig mogelijk mededeling te doen aan een plaatsende instantie.

Ingevolge artikel 29 van de Wet op de jeugdhulpverlening dient binnen twee weken na de aanvang van de hulpverlening door de opvangvoorziening overleg te hebben plaatsgevonden tussen de plaatsende instantie en degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, wil de plaatsing na verloop van veertien dagen kunnen worden gecontinueerd.

4.2. De voorgestelde regeling

De bepaling van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening, dat de in dat artikel bedoelde opneming veertien dagen kan voortduren, betekent niet dat ouders van een minderjarige gedurende deze periode in onzekerheid mogen worden gelaten. Toepassing van deze bepaling kan in het belang van de minderjarige in noodsituaties noodzakelijk zijn, maar dient tevens ten aanzien van de ouders zorgvuldig te zijn. Dit betekent dat gewaarborgd moet zijn dat de ouder van een weggelopen minderjarig kind niet langer dan strikt noodzakelijk in onzekerheid wordt gelaten.

Aanscherping van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening, teneinde te waarborgen dat de hulpverlenende instelling onverwijld in contact treedt met de ouder, achten wij gewenst.

4.3. De ouder of de voogd moet onverwijld worden ingelicht

De voorgestelde aanscherping van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening behelst, dat in het geval van opvang van een minderjarige zonder vooroverleg met degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, de plaatsende instantie of, indien de hulpverlening niet geboden wordt door tussenkomst van een plaatsende instantie, de uitvoerder van de voorziening, zorgdraagt dat aan degene die de ouderlijke macht of de voogdij over een minderjarige uitoefent onverwijld wordt medegedeeld dat hulp aan het kind wordt verleend. Dit zal meebrengen dat het contact doorgaans nog dezelfde dag zal moeten worden gelegd en dat bijvoorbeeld de omstandigheid dat de opvang in het weekeinde plaatsvindt, niet onder alle omstandigheden kan rechtvaardigen dat pas op de eerstvolgende werkdag contact wordt opgenomen met degene die de ouderlijke macht of de voogdij over de minderjarige uitoefent.

Voorts menen wij dat met de enkele mededeling aan de ouder dat aan de minderjarige hulp wordt geboden niet kan worden volstaan. Indien ouders meer willen weten over het wel en wee van hun kind en over het

verdere verloop van het hulpverleningsproces zullen zij zich tot iemand moeten kunnen wenden die hiervan op de hoogte is of kan geraken.

Daartoe wordt voorgesteld artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening voorts aan te vullen met de bepaling dat, indien de hulpverlening geboden wordt door tussenkomst van een plaatsende instantie, deze zich aan degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, bekend maakt. Dat maakt het voor de laatstgenoemde mogelijk zelf inlichtingen in te winnen over het kind. Dit kan betekenen dat de machteloosheid die ouders in deze situatie veelal zullen ervaren minder groot is dan wanneer zij moeten afwachten of er contact met hen wordt opgenomen.

Voor het geval dat de opvang van een minderjarige in een voorziening geschiedt zonder de tussenkomst van een plaatsende instantie, bepaalt het voorgestelde vierde lid van genoemd artikel 26, dat de uitvoerder van deze voorziening zorgdraagt dat aan degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, gemeld wordt welke plaatsende instantie door haar, overeenkomstig artikel 26, op de hoogte is gesteld van de opvang. Voor deze situatie, opvang zonder tussenkomst van een plaatsende instantie, wordt voorts de tekst van artikel 26 verder aangescherpt in die zin dat de voorziening in plaats van «zo spoedig mogelijk» voortaan «onverwijld» aan een plaatsende instantie mededeling doet van de opvang. Dit betekent dus dat deze mededeling terstond nadat het kind is opgevangen moet plaatsvinden. Dit brengt mee dat ook als de opvangvoorziening al aanstonds verwacht dat de opvang zeer kort zal duren, de mededeling toch moet worden gedaan.

4.4. *De positie van de plaatsende instantie*

Zowel het College van advies voor de justitiële kindbescherming als de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming vraagt zich af wat de positie is van de plaatsende instantie aan wie een voorziening van jeugdhulpverlening ingevolge artikel 26, derde lid, heeft gemeld dat zij een minderjarige heeft opgenomen zonder indicatiestelling in verband met een acute noodsituatie. Men vraagt zich onder meer af of de plaatsende instantie verplicht is «de keuze van de voorziening te accepteren» en wie na de melding de verantwoordelijkheid voor de hulpverlening draagt.

Ter toelichting van de betreffende regeling, die nauw samenhangt met de in het onderhavige wetsvoorstel geregelde problematiek, dient het navolgende.

Artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening maakt een uitzondering op de voorschriften die artikel 25 van dezelfde wet geeft aangaande het verstrekken van hulp door middel van pleegzorg, residentiële hulpverlening of semi-residentiële hulpverlening. Deze vormen van hulpverlening zijn eerst mogelijk nadat een bevoegde plaatsende instantie heeft vastgesteld dat die hulpverlening voor de betrokken jeugdige aangewezen is. Er moet dus een indicatie zijn voor opname in zo'n voorziening van jeugdhulpverlening. Een dergelijke indicatie moet schriftelijk worden vastgelegd en bij de totstandkoming is overleg met betrokkenen voorgeschreven (artikel 29).

Artikel 26 maakt op deze regel een uitzondering voor acute noodsituaties. In zulke gevallen kan de voorziening voor pleegzorg of het tehuis de jeugdige opnemen ook zonder dat een indicatie voor de opname bestaat.

Indien van deze uitzondering gebruik gemaakt wordt, geldt de verplichting van het derde lid van artikel 26, inhoudende dat de voorziening hiervan mededeling doet aan een plaatsende instantie onder opgave van redenen.

De plaatsende instantie is dan uiteraard niet verplicht een indicatie voor de opname af te geven. Zij moet nu juist vaststellen of zij een dergelijke indicatie op zijn plaats acht.

Om tot een oordeel te kunnen komen zal de plaatsende instantie de zaak moeten onderzoeken. Komt zij tot de slotsom dat de aangevragen hulpverlening noodzakelijk is, dan verstrekt zij de indicatie.

Indien de plaatsende instantie voorts van oordeel is dat deze hulpverlening na twee weken (de maximale termijn van noodopvang) moet worden voortgezet, dan zal zij binnen deze periode voldoende onderzoek moeten hebben verricht om tot een indicatiestelling te kunnen komen met inachtneming van artikel 25. Immers de werking van artikel 25 herleeft na verloop van de twee weken ingevolge artikel 26, derde lid.

In dat geval – de plaatsende instantie meent dat de hulpverlening ook na verloop van twee weken moet worden voortgezet – moet de plaatsende instantie na twee weken een schriftelijk rapport gereed hebben (artikel 29, derde lid) waarin de resultaten zijn vastgelegd van het onderzoek naar de problemen en stoornissen van de betrokken jeugdige (artikel 29, eerste lid onder a) en waarin staat vermeld gedurende welke termijn de hulpverlening nodig is. Bij de totstandkoming van dit rapport moeten zijn betrokken: de jeugdige, degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, alsmede de uitvoerder van de voorziening.

Wij zijn het niet eens met het College van advies voor de justitiële kindbescherming dat het voor de hand ligt dat de verantwoordelijkheid voor de hulpverlening vanaf de melding door de voorziening aan de plaatsende instantie bij de laatstgenoemde ligt. De plaatsende instantie heeft immers geen enkele bemoeienis gehad met de beslissing over de noodzaak tot opvang. Het ligt niet voor de hand te bewerkstelligen dat de enkele mededeling door een voorziening dat zij een jeugdige heeft opgenomen zonder indicatie, de plaatsende instantie verantwoordelijk maakt voor deze niet door haar, maar door die voorziening genomen beslissing.

Na het verstrekken van een indicatie draagt de plaatsende instantie wel verantwoordelijkheid voor de beslissing dat de geboden hulp noodzakelijk is.

De plaatsende instantie kan evenwel ook tot de conclusie komen dat geen indicatie voor de aangevragen hulpverlening bestaat. In dat geval rust op haar geen enkele verantwoordelijkheid voor de opvang die door de voorziening is geboden. De voorziening heeft de beslissing zelf genomen, daarmee afwijkend van de hoofdregel dat een andere instelling de noodzaak tot hulp moet hebben vastgesteld. Daarom menen wij dat het de voorziening is die de ouders hierover moet informeren.

Daarbij is zij niet verplicht de verblijfplaats van de minderjarige bekend te maken. Zij kan volstaan met de mededeling dat hulp aan de minderjarige wordt verleend onder opgave van de plaatsende instantie aan wie zij heeft meegedeeld dat zij de minderjarige heeft opgevangen.

De Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming merkt op dat ook de raad voor de kindbescherming plaatsende instantie is ingevolge artikel 27, derde lid, aanhef en onder b, van de Wet op de jeugdhulpverlening. Zij wijst er op dat opvang door een voorziening van jeugdhulpverlening zonder dat hier een plaatsende instantie aan te pas is gekomen aan de raad gemeld zou kunnen worden ter uitvoering van artikel 26, derde lid, tweede volzin, maar dat onderzoek door de raad slechts gerechtvaardigd is indien een kindbeschermingsmaatregel geïndiceerd lijkt. Dit standpunt van de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming wordt door ons onderschreven.

Artikel 27 erkent de raden voor de kindbescherming slechts als plaatsende instantie in het kader van een voorlopige toevertrouwing dan wel ten behoeve van een onderzoek naar de noodzaak van een maatregel

tot beperking of ontneming van de ouderlijke macht of de voogdij. Met andere woorden, niet gevreesd behoeft te worden dat een voorziening van jeugdhulpverlening de raad voor de kindbescherming zal benaderen als plaatsende instantie in omstandigheden dat voor een kindbeschermingsmaatregel geen aanleiding lijkt te bestaan.

De opvang van een minderjarige in een voorziening op het eigen gezag van die voorziening is bij de opvang van weggelopen minderjarigen geen regel. De mogelijkheid bestaat eveneens dat de noodopvang plaatsvindt door tussenkomst van een plaatsende instantie. In dit laatste geval staat vast dat een plaatsende instantie de opname geïndiceerd acht. De verantwoordelijkheid voor de beslissing om af te wijken van de regels die gelden voor een opname ligt dan bij de instantie die ook in andere situaties bevoegd is om vast te stellen of een opname in een pleeggezin of tehuis noodzakelijk is.

In een dergelijk geval rust ingevolge het onderhavige wetsvoorstel de verantwoordelijkheid voor het inlichten van de ouders bij de plaatsende instantie.

4.5. Mededeling van de verblijfplaats van het kind wordt niet voorgescreven

De mededelingsplicht die de plaatsende instantie dan wel de uitvoerder van de opvangvoorziening op grond van de voorgestelde bepalingen heeft, brengt niet mee dat onder alle omstandigheden ook meegedeeld zal worden waar het kind verblijft.

Er zijn immers situaties van acute nood denkbaar waarin te verwachten valt dat een ouder het kind zal komen weghalen en waarbij aannemelijk is dat dit het belang van het kind zal schaden. In die gevallen kan het noodzakelijk zijn dat aan de ouder de verblijfplaats van het kind niet of niet onmiddellijk wordt meegedeeld.

De plicht om informatie te verschaffen aan degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent ingevolge de voorgestelde wijzigingen van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening laat hiervoor ruimte.

Het onderhavige wetsvoorstel verplicht de plaatsende instantie niet om ook de verblijfplaats van het kind of de identiteit van de opvangvoorziening bekend te maken. Evenmin is op grond van dit voorstel de uitvoerder van de opvangvoorziening verplicht de identiteit van de voorziening bekend te maken indien hij zelf voor de opvang verantwoordelijk is zonder tussenkomst van een plaatsende instantie. In het laatstbedoelde geval spreekt artikel 26, derde lid, slechts over zorgdragen voor de mededeling dat hulp aan de minderjarige wordt verleend.

Het risico dat de verblijfplaats van de minderjarige bekend wordt vanwege de enkele omstandigheid dat op de uitvoerder van de voorziening de plicht rust de ouders te informeren over het feit dat hulp aan hun kind geboden wordt, achten wij dan ook, in tegenstelling tot wat het College van advies voor de justitiële kindbescherming vreest, niet groot.

Indien de uitvoerder van de opvangvoorziening door bekendmaking van zijn identiteit het risico zou lopen de verblijfplaats van de minderjarige te onthullen in een geval dat dit schadelijk zou zijn voor het kind, is hij niet verplicht zijn identiteit volledig te onthullen. Ook is het mogelijk dat hij door het inschakelen van een tussenpersoon die de ouder bezoekt, aan zijn verplichtingen op dit punt voldoet.

Hij blijft er wel in alle gevallen verantwoordelijk voor dat de melding onverwijld plaatsvindt.

Wij willen benadrukken dat als algemeen uitgangspunt dient te gelden dat de uitvoerder van de opvangvoorziening zichzelf bekend maakt. Slechts in situaties waarin hij daarmee tevens zou onthullen waar de

minderjarige verblijft omdat hij bijvoorbeeld slechts één tehuis beheert waarvan het adres alom bekend is en het bekendmaken van deze verblijfplaats schadelijk zou zijn voor de minderjarige, bijvoorbeeld omdat aanleiding bestaat te veronderstellen dat de ouder het kind met geweld zal komen weghalen, is te rechtvaardigen dat de uitvoerder van de voorziening de volledige bekendmaking van zijn identiteit achterwege laat. Niettemin zal hij aan de ouder moeten mededelen dat hulp wordt verleend en welke plaatsende instantie hij van de opvang in kennis heeft gesteld.

In verband met deze laatste verplichting van de uitvoerder van de voorziening om ingevolge het voorgestelde vierde lid onverwijld een plaatsende instantie op de hoogte te stellen van de opvang en om aan degene die de ouderlijke macht of de voogdij over de minderjarige uitoefent mee te delen welke plaatsende instantie hij op de hoogte heeft gesteld, kan degene die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, binnen korte tijd in contact komen met een plaatsende instantie.

In alle gevallen van opvang van een weggelopen minderjarige kent de ouder derhalve de identiteit van een plaatsende instantie.

4.6. De gezinsvoogd moet onverwijld worden ingelicht

Het blijkt in de praktijk voor te komen dat van de opvang van een weggelopen minderjarige ten aanzien van wie een maatregel van onder-toezichtstelling van kracht is, geen mededeling wordt gedaan aan de betreffende gezinsvoogd. Wij achten het wenselijk dat de gezinsvoogd, belast met de uitvoering van deze kindbeschermingsmaatregel, op dezelfde wijze als de ouders, onverwijld wordt ingelicht. De maatregel heeft immers tot doel de problemen van de minderjarige op te lossen onder toezicht van de gezinsvoogd. De verantwoordelijkheid voor het bewaken van het belang van het kind die de gezinsvoogd in een onder-toezichtstelling heeft, weegt juist in acute situaties zwaar. Het nieuwe artikel 26, vijfde lid, schrijft dan ook voor dat degene die toezicht op een minderjarige houdt als bedoeld in artikel 254 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek op dezelfde wijze zal worden ingelicht als de ouders.

Ten aanzien van de rechtspersoon die met de voogdij bekleed is, bestaat de informatieplicht op grond van artikel 26, derde lid, dat medebetrekking heeft op de voogd.

5. Overige vormen van opvang van weggelopen minderjarigen en artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht

5.1. De huidige regeling

Zorgvuldigheidseisen betreffende de overige vormen van opvang van weggelopen minderjarigen zijn te vinden in de strafuitsluitingsgronden van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht. Deze strafuitsluitingsgronden zijn daar opgenomen om te voorkomen dat bonafide hulpverlening tot strafrechtelijke consequenties voor hulpverleners leidt.

Artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar hem, die opzettelijk een minderjarige die onttrokken is of zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, verbergt of aan de nasporing van de ambtenaren van de justitie of politie onttrekt. Teneinde te voorkomen dat de bonafide hulpverlener strafbaar zou zijn wanneer hij de door een minderjarige verzochte hulp verleende, heeft de latere wetgever het tweede en derde lid aan artikel 280 toegevoegd.

Artikel 280, tweede lid, bepaalt dat het eerste lid niet van toepassing is op degene die de raad voor de kindbescherming ten spoedigste de verblijfplaats van de minderjarige meedeelt, noch op hem die handelt in

het kader van zorgvuldige hulpverlening aan de minderjarige. Het laatste onderdeel van het tweede lid – handelen in het kader van zorgvuldige hulpverlening – is opgenomen om niet alleen de door de raad voor de kindbescherming gecontroleerde of goedgekeurde hulp onder de strafuitsluitingsgrond te brengen, maar ook andere hulpverlening, mits deze zorgvuldig is. Wil aan de eis van zorgvuldigheid zijn voldaan dan zal in elk geval, ingevolge artikel 280, derde lid, aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent, gemeld moeten worden dat hulp wordt verleend.

De hulpverlener die aan de raad voor de kindbescherming de verblijfplaats van de minderjarige meedeelt, maakt de zorgvuldigheid van de door hem verleende hulp controleerbaar. Immers, de raad kan zonedig de taak uitoefenen die hij ingevolge artikel 242 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek heeft, te weten zich op de hoogte stellen van alle gevallen, waarin maatregelen met betrekking tot het gezag over minderjarigen overwogen dienen te worden. Doordat de hulpverlener de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad heeft meegedeeld, kan deze de situatie van het kind zonedig in onderzoek nemen.

5.2. De voorgestelde regeling

De werking van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht wordt aangescherpt. Hiertoe is inmiddels een aanwijzing als bedoeld in het Organisatiebesluit raden voor de kindbescherming 1982 (Besluit van 21-1-1982 Stb. 16) aan de raden voor de kindbescherming gegeven, op grond waarvan deze als beleid dienen te hanteren dat zij degene die het gezag over de minderjarige heeft onverwijld inlichten over het feit dat aan de raad een mededeling als bedoeld in artikel 280, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht is gedaan.

Vervolgens wordt voorgesteld in artikel 280, derde lid, een nadere eis te stellen aan de zorgvuldigheid van de hulpverlening wil deze tot straffeloosheid leiden in de zin van dit artikel.

Een verdere wijziging van artikel 280 is met name van redactionele aard en beoogt de terminologie van artikel 280 in overeenstemming te brengen met de voorgestelde wijzigingen van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening.

De regeling wordt in de navolgende paragrafen toegelicht.

5.3. De raad voor de kindbescherming stelt de ouders op de hoogte

Wanneer bij de raad voor de kindbescherming de in artikel 280, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht bedoelde melding binnenkomt, dient de raad onverwijld contact op te nemen met de ouders teneinde hen ervan in kennis te stellen dat aan het kind hulp wordt verleend. Dit staat niet met zoveel woorden in de wet, maar mag van de raden uit een oogpunt van behoorlijk overheidsoptreden verwacht worden. Aangezien ouders van weggelopen minderjarigen ervaren dat dit in de praktijk onvoldoende gebeurt, is inmiddels, wellicht ten overvloede, een aanwijzing aan de raden gegeven waarin het onverwijld inlichten van degene die het gezag over de minderjarige uitoefent, wordt voorgeschreven. De aanwijzing aan de raden voor de kindbescherming voorziet tevens in de verplichting van de raad ook degene die toezicht op de minderjarige houdt als bedoeld in artikel 254 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek in te lichten, indien de maatregel van ondertoezichtstelling van kracht is.

Met het verstrekken van deze richtlijn aan de raden kan het beoogde doel worden bereikt. Vanuit een oogpunt van deregulering verdient dit dan de voorkeur.

Overigens komt het weinig voor dat van de raden verwacht kan worden dat zij contact opnemen met ouders van weggelopen minderjarigen.

Immers, blijkens het advies van de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming, komen meldingen als bedoeld in artikel 280, tweede lid, slechts in zeer geringe mate bij de raden binnen.

Het College van advies voor de justitiële kindbescherming meent dat aan de door de Commissie Gijsbers en de Commissie Vliegenthart geformuleerde kritiek beter recht wordt gedaan door de verplichting van de raad voor de kindbescherming op dit punt op te nemen in de wet in plaats van in een aanwijzing op grond van artikel 4 van het Organisatiebesluit raden voor de kindbescherming.

Wij zien niet goed waarom dit het geval zou zijn. Wij menen dat een aanwijzing op grond van het Organisatiebesluit het beoogde doel kan bereiken. Wetgeving is derhalve overbodig en daarmee onwenselijk.

In het onderhavige wetsvoorstel wordt artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht aldus gewijzigd dat de meldingen aan de raad voor de kindbescherming en aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent, bedoeld in het tweede en derde lid, onverwijld moeten plaatsvinden. Het contact met de ouder moet terstond worden gelegd.

Met deze aanpassing wordt overeenstemming bereikt met de terminologie van de voorgestelde wijzigingen van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening, waarbij het begrip onverwijld wordt gehanteerd.

De organisatorische consequenties die uit de meldingsplichten van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht voor de raden voor de kindbescherming voortvloeien, blijven beperkt tot technische aanpassingen bij die raden die niet reeds thans gedurende 24 uur alsook gedurende het weekeinde bereikbaar zijn. Deze aanpassingen kunnen binnen het bestaande budget worden gerealiseerd.

5.4. Onderzoek door de raad voor de kindbescherming

De Raad voor het Jeugdbeleid heeft opgemerkt dat het wetsvoorstel onduidelijkheid laat bestaan over wat de handelwijze van de raad voor de kindbescherming dient te zijn nadat een melding als bedoeld in artikel 280 bij de raad is binnengekomen behalve dat de raad de ouders moet inlichten.

Wat dat betreft blijft de taak van de raad zoals die thans is. De raad kan ter uitvoering van zijn taak ingevolge artikel 242 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek de situatie van de minderjarige onderzoeken teneinde te bezien of een kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is.

In haar advies merkt de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming daarover op dat de raden het tot hun verantwoordelijkheid en taak rekenen om onderzoek te doen indien sprake is van een melding overeenkomstig artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht indien de hulp verleend wordt door een niet-reguliere hulpverlener of door een hulpverlenende instelling die niet onder de Wet op de jeugdhulpverlening valt.

De Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming merkt in haar advies op dat ook een «reguliere» hulpverlenende instelling om reden van anoniem willen blijven de melding van artikel 280, tweede lid, zou kunnen doen. Ook in dat geval zal de raad, aldus de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming, onderzoek moeten doen.

Uiteraard valt niet uit te sluiten dat een erkende plaatsende instantie met de bedoeling zichzelf anoniem te houden een kind ergens onder brengt zonder dat zij aanspraak maakt op bekostiging zodat de desbetreffende bepalingen van de Wet op de jeugdhulpverlening niet van

toepassing zijn en deze instantie ook niet als plaatsende instantie in de zin van artikel 25 van de Wet op de jeugdhulpverlening optreedt.

Op deze wijze handelt zij in strijd met de bedoeling van de wet. Immers, het wetsvoorstel beoogt nu juist de hulpverlenende instellingen waarop de Wet op de jeugdhulpverlening van toepassing is in beginsel uit de anonimiteit te halen en zichtbaar te maken voor de ouders. Waar dit in uitzonderingsgevallen niet mogelijk is voor een voorziening waar een minderjarige verblijft, geldt dat steeds voor de plaatsende instantie.

In het bedoelde geval ligt er dan ook een taak voor de inspectie jeugdhulpverlening en brengt de instelling haar subsidie in gevaar.

De vraag is voorts of deze vorm van hulpverlening zorgvuldig is te achten in de zin van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht. Nu het een erkende instelling betreft, ligt een ontkennend antwoord voor de hand, gelet op de zorgvuldigheidseisen die de Wet op de jeugdhulpverlening aan erkende instellingen stelt en welke zorgvuldigheidseisen door de betreffende instelling opzettelijk niet zijn nagekomen.

Zou een instelling die de Wet op de jeugdhulpverlening op deze manier wil omzeilen aan de Raad voor de kindbescherming de verblijfplaats van de minderjarige mededelen, dan zal de raad overeenkomstig zijn eigen beleidsuitgangspunten een onderzoek moeten instellen.

Wij mogen er van uitgaan dat de door de Vereniging van secretarissen van de raden voor de kindbescherming geschetste situatie zich niet spoedig zal voordoen.

5.5. Melding van de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kindbescherming

Het College van advies voor de justitiële kindbescherming meent dat in alle gevallen waarin weggelopen minderjarigen worden opgevangen, verplicht moet worden gesteld dat van deze opvang ten spoedigste mededeling wordt gedaan aan de raad voor de kindbescherming onder bekendmaking van de verblijfplaats van de minderjarige. Ook de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak voelt voor melding van de opvang van een weggelopen kind aan de raad voor de kindbescherming of aan een samenwerkingsverband van in het arrondissement werkzame gezinsvoogdij-instellingen.

Voorts zou het College van advies voor de justitiële kindbescherming de strafuitsluitingsgrond van het tweede lid van artikel 280 slechts willen handhaven ten behoeve van degene die aan de verplichting om de verblijfplaats van het kind te melden, voldoet, hetgeen betekent dat de bestaande bepaling, krachtens welke degene die handelt in het kader van zorgvuldige hulpverlening straffeloos is, ook als hij zich niet met de raad voor de kindbescherming in verbinding stelt, zou vervallen.

Onzes inziens kleven aan het voorgestelde systeem bezwaren.

Allereerst zou de door het College van advies voor de justitiële kindbescherming voorgestelde meldingsplicht naar wij begrijpen ook betrekking hebben op de van overheidswege gesubsidieerde instellingen van jeugdhulpverlening. Dit achten wij onwenselijk.

Deze opvang is immers een bevoegdheid die de instellingen ontleen aan de Wet op de jeugdhulpverlening.

Een antwoord op de klachten van ouders over de uitoefening van deze bevoegdheid zou eerder gezocht moeten worden in het verbeteren van de wijze waarop de instellingen deze bevoegdheid uitoefenen dan in een mededelingsplicht aan de raad voor de kindbescherming.

De raad is immers niet bij de (voortgang van) de hulpverlening betrokken, draagt daarvoor geen verantwoordelijkheid en kan daarop dus ook niet worden aangesproken. De raad voor de kindbescherming kan niet meer doen dan een onderzoek instellen naar de noodzaak van een kindbeschermingsmaatregel.

Wij menen dat, indien nadere zorgvuldigheidseisen aan de hulpverlening aan weggelopen minderjarigen gesteld moeten worden, deze zich moeten richten tot degene die de hulpverlening zelf uitvoert. Dit zal leiden tot het gewenste effect dat het informeren van de ouders steeds onderwerp van de interne beraadslaging over de hulpverlening is, zowel meteen bij de aanvang van de hulpverlening als bij de voortgang daarvan.

Een meldingsplicht aan de raad voor de kindbescherming zou zin hebben indien de raad, afgezien van zijn taak ingevolge artikel 242 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, een controlerende taak zou krijgen ten aanzien van de bekostigde instellingen van jeugdhulpverlening. Een dergelijke controlerende taak wordt thans niet wenselijk geacht. Immers, bij de heroriëntatie op de taken van de raden voor de kindbescherming en de gezinsvoogdij-instellingen die momenteel plaatsvindt, worden toezichthoudende taken niet tot de kerntaken van de raden gerekend.

Dit brengt mee dat een verplichting van een gesubsidieerde instelling aan de raad voor de kindbescherming de aanvang van de hulp en de verblijfplaats van het kind te melden, niet zinvol is. Niet alleen brengt een melding aan de raad voor de kindbescherming van de aanvang van de hulp en van de verblijfplaats van het kind geen wijziging in ons standpunt dat de instelling die verantwoordelijk is voor de plaatsing of de opvang van een minderjarige de haar in de wet toegekende bevoegdheden op zorgvuldige wijze dient uit te oefenen, ook leidt zij niet tot een onderzoek door de raad voor de kindbescherming naar de juistheid van de hulpverlening.

De door het College voorgestane verplichting om de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kindbescherming te melden heeft ook ten aanzien van de niet-erkende hulpverlener bezwaren. Deze verplichting brengt mee dat de strafuitsluitingsgrond van artikel 280, tweede lid, die van toepassing is in het geval dat de hulpverlener zorgvuldig handelt, komt te vervallen. Dit achten wij onwenselijk.

De strafuitsluitingsgrond is van toepassing op hulp geboden door particulieren. Deze hulp is niet te vergelijken met de door de erkende instellingen geboden hulp, die gebonden is aan wettelijke bepalingen betreffende indicatiestellingen, in te stellen onderzoeken, termijnen en andere kwaliteitseisen.

Voor deze categorie van «niet-officiële» hulpverlening biedt artikel 280 een oplossing. Daarbij is uitgangspunt dat het verbergen van een minderjarige in beginsel strafbaar is. Uitzonderingen daarop vormen de hulpverlening waarbij ten spoedigste de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kindbescherming wordt meegedeeld alsmede het handelen in het kader van zorgvuldige hulpverlening, waarbij in het laatste geval vereist is dat de ouder of voogd op de hoogte wordt gesteld van het feit dat hulp wordt verleend.

Wij achten het niet wenselijk dat de laatste uitzondering wordt afgeschaft, zoals het College van advies voor de justitiële kindbescherming bepleit. Niet in alle gevallen is immers noodzakelijk of gewenst dat aan de raad voor de kindbescherming de verblijfplaats van het kind wordt meegedeeld. Denkbaar is bijvoorbeeld dat een ouder die een vriendje van zijn zoon of dochter opvangt de ouder van het door hem opgevangen kind hierover inlicht en vervolgens in overleg met derden naar een oplossing voor het probleem zoekt. Er zijn meer voorbeelden denkbaar van «niet-officiële» hulp, zoals de opvang van een weggelopen kind door een familielid. Dat de hulpverlener daarbij zorgvuldig te werk gaat, valt niet uit te sluiten.

De inschakeling van de raad voor de kindbescherming hoeft daarbij niet altijd wenselijk of noodzakelijk te zijn. Er is geen reden om, wanneer de betreffende ouder van het vriendje, of het familielid de bemoeienis

van de raad voor de kinderbescherming niet wenst, hem de thans bestaande mogelijkheid om een beroep te doen op een strafuitsluitingsgrond te onthouden, indien hij zorgvuldig heeft gehandeld. Het afschaffen van deze mogelijkheid zou leiden tot een beperking van de ten behoeve van deze minderjarigen inmiddels gevestigde rechten, welke beperking ook door het College van advies voor de justitiële kinderbescherming onwenselijk wordt geacht.

Een en ander laat onverlet de taak van de raad voor de kinderbescherming om, ingevolge artikel 242 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, zich op de hoogte te stellen van alle gevallen waarin maatregelen met betrekking tot het gezag over minderjarigen overwogen dient te worden, ongeacht door wie de hulpverlening wordt geboden. Een klacht bij de raad voor de kinderbescherming van een ouder of van een derde over de opvang van een weggelopen kind kan, indien de raad dit nodig acht, te allen tijde – wie de hulpverlener ook is – tot het bedoelde onderzoek leiden.

5.6. *Zorgvuldige hulpverlening*

Voor die gevallen waarin de hulpverlener zich kan beroepen op de strafuitsluitingsgrond van artikel 280, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht door aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent te melden dat hulp wordt verleend, achten wij aanscherping van het artikel wenselijk teneinde de zorgvuldigheid van hulpverlening aan weggelopen minderjarigen beter te waarborgen. De huidige regeling is immers onbevredigend voor zover zij straffeloosheid in het vooruitzicht stelt ook in het geval dat de hulpverlener via een anoniem telefoontje slechts aan de ouder mededeelt dat hulp wordt verleend. Op deze wijze onttrekt de hulp zich zowel aan controle van de raad voor de kinderbescherming ingevolge artikel 242 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, als aan controle door de ouder. Dit achten wij ongewenst. Indien de hulpverlener redenen heeft zich niet aan de ouder bekend te maken, kan hij gebruik maken van het alternatief de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kinderbescherming bekend te maken. Kiest hij deze weg niet, dan zal, terwille van de controle op de zorgvuldigheid van de hulp, zijn identiteit aan de ouder bekend moeten zijn, zodanig dat degene die het gezag uitoefent zich zonodig op grond van onrechtmatige daad tot de kort geding-rechter kan wenden teneinde de rechtmatigheid van het optreden van de hulpverlener te doen controleren. Het opgeven van een postbusnummer is daartoe onvoldoende.

In verband daarmee wordt voorgesteld om in artikel 280, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht te bepalen dat de hulpverlener zijn identiteit, alsmede zijn plaats van verblijf of vestiging aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent, bekendmaakt.

Volgens het College van advies voor de justitiële kinderbescherming betekent de voorgestelde verplichting van de hulpverlener tot bekendmaking van zijn identiteit een beperking van de ruimte die er moet zijn voor hulpverlening aan weggelopen minderjarigen.

Wij delen dit standpunt niet. Wil de hulpverlener zijn identiteit niet prijsgeven, dan heeft hij immers, zoals gezegd, het alternatief van melding van de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kinderbescherming.

Overigens kunnen wij hier het College niet goed volgen. Het bepleit immers tevens wijziging van artikel 280, tweede lid, voor zover dit straffeloosheid garandeert aan hem die handelt in het kader van zorgvuldige hulpverlening. Indien deze bepaling echter zou vervallen zouden de door dit artikellid gevestigde rechten van minderjarigen geheel verdwijnen.

Evenmin achten wij afschaffing van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht zoals de Raad voor het Jeugdbeleid heeft bepleit, wenselijk.

Het opzettelijk verborgen houden van een minderjarige is strafwaardig tenzij sprake is van zorgvuldige hulpverlening of de verblijfplaats van de minderjarige aan de raad voor de kindbescherming is gemeld. De misdrijven van artikel 282 (opzettelijke vrijheidsberoving) en artikel 282a (gijzeling) achten wij, in tegenstelling tot wat de Raad voor het Jeugdbeleid daarover naar voren heeft gebracht, geen alternatief voor het misdrijf van artikel 280. Immers, deze stellen geheel andere gedragingen strafbaar dan artikel 280.

Bepleit is, door de Raad voor het Jeugdbeleid en door de Commissie Vliegenthart, in artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht te omschrijven wat verstaan wordt onder zorgvuldige hulpverlening.

De strafwet kan echter niet gedetailleerd aangeven wat de inhoud van de door individuele burgers verstrekte hulp moet zijn, wil deze als zorgvuldig kunnen worden beschouwd. Een dergelijke gedachte zou mijns inziens te zeer uitgaan van de vooronderstelling dat hulp aan minderjarigen per definitie professionele hulp, geboden door gesubsidieerde instellingen, is. De inhoud van door bekenden of familieleden geboden hulp laat zich moeilijk in een wettelijke regeling vastleggen.

Zoals eerder in deze toelichting is overwogen zijn de hier bedoelde gevallen niet te vergelijken met de door de eerdergenoemde instellingen geboden hulp, waarvoor indicatiestellingen, onderzoeken, en termijnen kunnen worden voorgeschreven. Afstemming van de eisen van zorgvuldige hulpverlening zoals gewaarborgd in de Wet op de jeugdhulpverlening op het begrip zorgvuldigheid in deze strafrechtelijke bepaling ligt dan ook niet voor de hand.

Voor de niet-officiële hulp geldt dat het verborgen houden van een minderjarige in beginsel onrechtmatig wordt geacht (strafbaar). Daarvoor gelden de uitzonderingen van het tweede en derde lid van artikel 280, waarvoor de eis dient te gelden dat de hulp steeds controleerbaar is, ofwel door de raad, ofwel door degene die het gezag over de minderjarige uitoefent. Om dit laatste beter te waarborgen wordt nu wijziging van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht voorgesteld die de hulpverlener verplicht zijn identiteit bekend te maken aan degene die het gezag over de minderjarige heeft.

Voor de van overheidswege bekostigde instellingen gelden de zorgvuldigheidseisen in de Wet op de jeugdhulpverlening. Ter verbetering van de zorgvuldigheid van deze hulpverlening is aanvulling van deze wettelijke regeling in artikel I van het onderhavige wetsvoorstel opgenomen.

6. Toezicht

Op de bovenvermelde wijze is gewaarborgd dat degene die de ouderlijke macht of de voogdij over een minderjarige uitoefent, zo spoedig mogelijk op de hoogte wordt gesteld van de hulpverlening aan een weggelopen kind en daarop zo spoedig mogelijk zicht kan krijgen zonder dat de hulpverlening aan weggelopen minderjarigen in gevaar komt.

Bij het overleg over het voortduren van de hulp die in de acute noodsituatie als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de Wet op de jeugdhulpverlening, in een op grond van deze wet bekostigde voorziening aan de minderjarige wordt geboden, dient de ouder reeds op grond van de bestaande wetgeving binnen ten minste veertien dagen door de plaatsende instantie te worden betrokken.

Controle op de zorgvuldigheid van deze hulpverlening kan plaatsvinden door het toezicht van de inspectie jeugdhulpverlening.

Artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht, aangescherpt als voorgesteld, vormt ten aanzien van de zorgvuldigheidswaarborgen van de

niet-reguliere hulpverlening aan weggelopen minderjarigen het sluitstuk.

In het onderhavige wetsvoorstel is niet voorzien in toezichthoudende taken van de raden voor de kinderbescherming; zoals hierboven werd benadrukt, worden bij de heroriëntatie op de taken van de raden voor de kinderbescherming en de gezinsvoogdij-instellingen toezichthoudende taken niet tot de kerntaken van de raden gerekend. Indien bovenstaande voorstellen gevolgd worden, is het verlenen van meer toezichthoudende taken aan de raad voor de kinderbescherming teneinde de zorgvuldigheid van de hulpverlening te controleren, ook niet nodig.

7. Bestuurlijke lasten, handhaving en rechtsbescherming

De verplichting van de instellingen van jeugdhulpverlening om onverwijld de ouders in te lichten over de verleende hulp brengt geen reële werklastverzwaring voor deze instellingen mee.

Wat betreft de werklast voor de raden voor de kinderbescherming geldt, dat hierin geen wijziging valt te verwachten. Reeds thans rekenen de raden het tot hun verantwoordelijkheid en taak om onderzoek te doen indien sprake is van een melding overeenkomstig artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht. Voorts komen deze meldingen slechts in zeer geringe mate bij de raden binnen en is op grond van het onderhavige wetsvoorstel niet te verwachten dat de meldingen in aantal zullen toenemen.

Ten aanzien van de naleving van artikel 26 van de Wet op de jeugdhulpverlening heeft de inspectie jeugdhulpverlening een toezichthoudende taak. Door niet-naleving van de bepalingen brengt een instelling in het uiterste geval haar bekostiging in gevaar.

Niet naleven van het gewijzigde derde lid van artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht kan worden bestraft met gevangenisstraf of geldboete.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona